

BÜYÜK MÜKELLEFLER VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

**YABANCI PARALARIN VE ALTIN
HESAPLARININ TL MEVDUAT VE
KATILMA HESAPLARINA
DÖNÜŞTÜRÜLMESİNDEN ELDE EDİLEN
KAZANÇLARA İLİŞKİN
İSTİSNA UYGULAMASI**

(24.02.2022)

KONU İLE İLGİLİ MEVZUAT

- 7352 Sayılı Kanununun 2' nci maddesi ile Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen Geçici 14' üncü madde
- 1 Seri Nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair 19 Seri Nolu Tebliğ

İSTİSNANIN KAPSAMI

- ✓ Mükelleflerin 31.12.2021 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralar ve altın hesapları ile 01.01.2022 tarihinden itibaren (bu tarih dahil) açılacak işlenmiş altın ve hurda altın hesabı bakiyeleri istisna kapsamındadır.

İSTİSNADAN YARARLANABİLECEK OLANLAR

- ❖ 31.12.2021 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını ve altın hesaplarını 1211 sayılı T.C. Merkez Bankası Kanunu'nun 4-I-g bendine istinaden TL mevduat ve katılım hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm kuru/fiyatı üzerinden Kurumlar Vergisi Kanunu'nun Geçici 14'üncü maddesinde öngörülen süre ve şekilde TL'ye çeviren kurumlar vergisi ve kazançlarını bilanço esasına göre tespit eden gelir vergisi mükellefleri;
- ❖ Kendilerine özel hesap dönemi tayin edilmiş olan kurumlar vergisi mükellefleri hangi özel hesap dönemine tabi olduklarına bakılmaksızın, 31.12.2021 tarihi itibarıyla çıkaracakları bilançolarını dikkate almak suretiyle bu bilançoda yer alan yabancı paralar ve altın hesapları ile 01.01.2022 tarihinden itibaren (bu tarih dahil) açılacak işlenmiş altın ve hurda altın hesabı bakiyeler dolayısıyla bu istisnadan yararlanabileceklerdir.

İSTİSNAYA KONU EDİLMEMEYECİK YABANCI PARALAR

- ❖ 31.12.2021 tarihi itibarıyla Őirket aktifinde mevcut olmakla birlikte, 1211 sayılı Kanun'un ilgili hűkmű kapsamında TL'ye dűnűŐmű yapılamayacak olan alacaklar ve verilen avanslar gibi hesaplarda izlenen yabancı paralar istisnaya konu edilmeyecektir.

IV. GEÇİCİ VERGİLENDİRME DÖNEMİNE İLİŞKİN BEYANNAMENİN VERİLME TARİHİNE KADAR TL'YE ÇEVİRİLEN YABANCI PARALARA İLİŞKİN İSTİSNA UYGULAMASI

İstisna uygulaması konusu aşağıdaki başlıklar itibariyle bir sonraki slaytlarda ayrıntılı işlenecektir.

- Yabancı Paraların Dönem Sonu Değerlemesinden Kaynaklanan Kur Farkı Kazançlarına İlişkin İstisna
- Türk Lirasına Dönüşüm Tarihinde Oluşan Kur Farkı Kazançlarına İlişkin İstisna
- Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarının Dönem Sonu Değerlemesinden Kaynaklanan Kazançlarda İstisna
- Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarından Vade Tarihinde Elde Edilen Kazançlarda İstisna
- Kendilerine Özel Hesap Dönemi Tayin Edilmiş Olan Mükelleflerin Kurumlar Vergisi Kanunu'nun Geçici 14'üncü Maddesinin Birinci Fıkrası Karşısındaki Durumu

YABANCI PARALARIN DÖNEM SONU DEĞERLEMESİNDEN KAYNAKLANAN KUR FARKI KAZANÇLARINA İLİŞKİN İSTİSNA

- 31.12.2021 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını, Kurumlar Vergisi Kanunu'nun Geçici 14'üncü maddesi ve 1211 sayılı Kanun'un ilgili hükmünde öngörülen süre ve şekilde Türk Lirası mevduat veya katılma hesaplarına dönüştüren kurumlar vergisi mükelleflerinin, söz konusu yabancı paralarının dördüncü geçici vergilendirme (01.10.2021-31.12.2021) dönemine ilişkin dönem sonu değerlemesinden kaynaklanan kur farkı kazançları kurumlar vergisinden **istisna tutulacaktır**.
- İstisnaya konu edilecek kur farkı gelirin tespitinde dönem içi döviz çıkışlarında ve istisna tutarının hesaplanmasında söz konusu hesaba giriş sırasının esas alınması gerekmektedir.

YABANCI PARALARIN DÖNEM SONU DEĞERLEMESİNDEN KAYNAKLANAN KUR FARKI KAZANÇLARINA İLİŞKİN İSTİSNA

- 31.12.2021 tarihli bilançonun “Bankalar Hesabında” yer alan yabancı paraların birden fazla döviz tevdiat hesabından oluşması halinde ilgili mevzuat çerçevesinde dönüştürülebilen döviz cinslerine ilişkin döviz tevdiat hesapları istisna tutarının belirlenmesinde birlikte dikkate alınacaktır.
- İstisna hesabında aynı döviz cinsinden döviz tevdiat hesapları birlikte dikkate alınacağından, bu hesaplar arasında yapılan aktarma işlemleri giriş çıkış olarak değerlendirilemeyecektir.

YABANCI PARALARIN DÖNEM SONU DEĞERLEMESİNDEN KAYNAKLANAN KUR FARKI KAZANÇLARINA İLİŞKİN İSTİSNA

- 31.12.2021 tarihli bilançoda yer alan yabancı paraların bir kısmının TL'ye dönüştürülmesi halinde kambiyo kârının istisna uygulanacak kısmı, TL'ye çevrilen yabancı paraların mükellefin 31.12.2021 tarihli bilançosunda yer alan yabancı para hesabına oranı alınmak suretiyle tespit edilecektir.

$$\text{İstisna uygulanacak tutar} = \frac{01.10.2021 - 31.12.2021}{\text{dönemine ilişkin değerlemeden doğan kazanç}} \times \text{Dönüşüm oranı}$$

$$\text{Dönüşüm oranı} = \frac{\text{Dönüştürülen yabancı para tutarı (TL)}}{\text{31.12.2021 Yabancı para bakiyesi (TL)}}$$

TÜRK LİRASINA DÖNÜŞÜM TARİHİNDE OLUŞAN KUR FARKI KAZANÇLARINA İLİŞKİN İSTİSNA

- 31.12.2021 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını dördüncü geçici vergilendirme dönemine ilişkin beyannamenin verilme tarihine kadar 1211 sayılı Kanun'un ilgili hükmü kapsamında açılan Türk Lirası mevduat veya katılma hesaplarına aktaran mükelleflerin, Türk Lirasına dönüşümden kaynaklanan kur farkı kazançları da kurumlar vergisinden **istisna tutulacaktır**.

TÜRK LİRASI MEVDUAT VE KATILMA HESAPLARININ DÖNEM SONU DEĞERLEMESİNDEN KAYNAKLANAN KAZANÇLARDA İSTİSNA

- 31.12.2021 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını dördüncü geçici vergilendirme dönemine ilişkin beyannamenin verilme tarihine kadar Kanun'da öngörülen süre ve şekilde Türk Lirası mevduat veya katılma hesaplarına aktaran kurumlar vergisi mükelleflerinin, mevduat veya katılma hesaplarının vadelerinden önceki bir tarihte sona eren geçici vergilendirme dönemleri dahil olmak üzere dönem sonları itibarıyla tahakkuk eden faiz ve kâr payı gelirleri kurumlar vergisinden **istisna tutulacaktır**.

TÜRK LİRASI MEVDUAT VE KATILMA HESAPLARINDAN VADE TARİHİNDE ELDE EDİLEN KAZANÇLARDA İSTİSNA

- Kanun'da öngörülen süre ve şekilde dönüştürülen yabancı paraların aktarıldıkları Türk Lirası mevduat veya katılma hesaplarından vade sonunda elde edilen faiz veya kâr payı gelirleri ile diğer kazançlar kurumlar vergisinden **istisna tutulacaktır.**

KENDİLERİNE ÖZEL HESAP DÖNEMİ TAYİN EDİLMİŞ OLAN MÜKELLEFLERİN KURUMLAR VERGİSİ KANUNU'NUN GEÇİCİ 14'ÜNCÜ MADDESİNİN BİRİNCİ FIKRASI KARŞISINDAKİ DURUMU

Tabi oldukları özel hesap dönemine bakılmaksızın, 31.12.2021 tarihine ilişkin olarak düzenleyecekleri bilançolarında yer alan yabancı paralarını öngörülen süre ve şekilde Türk Lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüştürmeleri halinde;

- 31.12.2021 tarihinin içinde bulunduğu geçici vergilendirme dönemine ilişkin kur farkı kazancı
- Türk Lirası mevduat hesabına dönüştürme tarihinde doğan kur farkı kazancı
- Türk Lirası mevduat hesabının vade tarihinden önce sona eren geçici vergilendirme dönemlerine ilişkin faiz tutarları
- Vade sonunda tahakkuk eden faiz geliri ile döviz kuruna bağlı olarak doğabilecek kazançlar kurumlar vergisinden **istisna tutulacaktır.**

IV. GEÇİCİ VERGİLENDİRME DÖNEMİNE İLİŞKİN BEYANNAMENİN VERİLMESİ GEREKEN TARİHİN SONUNDAN 31.12.2022 TARİHİNE KADAR TL'YE ÇEVİRİLEN YABANCI PARALARA İLİŞKİN İSTİSNA UYGULAMASI

31.12.2021 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını dördüncü geçici vergilendirme dönemine ilişkin beyannamenin verilme tarihinden 31.12.2022 tarihine kadar 1211 sayılı Kanun'un ilgili hükmü kapsamında açılan Türk Lirası mevduat veya katılma hesaplarına dönüştürmeleri halinde;

- Yabancı paraların Türk Lirası mevduat ve katılma hesaplarına aktarıldıkları tarihi içeren geçici vergilendirme döneminin başından, Türk Lirası mevduat ve katılma hesabının açılış tarihine kadar olan döneme ilişkin kur farkı kazançları,
- Söz konusu Türk Lirası mevduat ve katılma hesaplarının (vadesinden önceki tarihte sona eren geçici vergilendirme dönemleri dahil olmak üzere) dönem sonları itibarıyla tahakkuk eden faiz gelirleri ve kâr payları ile
- Bu hesaplardan vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payı gelirleri ile diğer kazançlar kurumlar vergisinden **istisna tutulacaktır.**

TÜRK LİRASI MEVDUAT VE KATILMA HESAPLARINA DÖNÜŞTÜRÜLEN ALTIN HESABI İLE İŞLENMİŞ VE HURDA ALTIN KARŞILIĞI ALTIN HESABI BAKİYELERİNDEN ELDE EDİLEN KAZANÇLARDA İSTİSNA

31.12.2021 tarihli bilançolarında yer alan altın hesabı ile bu tarihten sonra açılacak işlenmiş ve hurda altın karşılığı altın hesabı bakiyelerini 2022 yılı sonuna kadar TL mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm fiyatı üzerinden TL'ye çevirmeleri ve bu suretle elde edilen Türk Lirası varlığı Kanun'da öngörülen süre ve şekilde Türk Lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri durumunda;

- Altın hesabı ile işlenmiş ve hurda altın karşılığı altın hesabı bakiyelerinin Türk Lirası mevduat veya katılma hesabına dönüştüğü tarihte doğan kazançlar,

TÜRK LİRASI MEVDUAT VE KATILMA HESAPLARINA DÖNÜŞTÜRÜLEN ALTIN HESABI İLE İŞLENMİŞ VE HURDA ALTIN KARŞILIĞI ALTIN HESABI BAKİYELERİNDEN ELDE EDİLEN KAZANÇLARDA İSTİSNA

- Söz konusu Türk Lirası mevduat ve katılma hesaplarının vadelerinden önceki tarihte sona eren geçici vergilendirme dönemleri dahil olmak üzere dönem sonları itibarıyla tahakkuk eden faiz ve kâr payı gelirleri ile
- Türk Lirası mevduat ve katılma hesaplarından vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payı gelirleri ile diğer kazançlar kurumlar vergisinden **istisna tutulacaktır.**

TÜRK LİRASI MEVDUAT VE KATILMA HESAPLARINA DÖNÜŞTÜRÜLEN YABANCI PARALARA VE ALTIN HESAPLARINA İLİŞKİN OLARAK İSTİSNA UYGULANABİLECEK DÖNEMLERDE DOĞAN ZARAR VE VADEDEN ÖNCE ÇEKİM YAPILMASI

- Bu istisna ile sınırlı olmak üzere Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 5'inci maddesinin 3'üncü fıkrası hükmü uygulanmayacaktır.
- Türk Lirası mevduat ve katılma hesabından, vadeden önce çekim yapılması durumunda Kurumlar Vergisi Kanunu'nun Geçici 14'üncü maddesi kapsamında yararlanılan kurumlar vergisi istisnası nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler, vergi ziyaı cezası uygulanmak suretiyle gecikme faiziyle birlikte tahsil olunacaktır.

Teşekkürler